بسم الله الرحمن الرحیم

طراحی اجزاء یک

جلسه ۲۰

Bolt and Member:

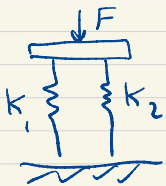

$F = F_1 + F_2$

$\Delta_1 = \Delta_2$

$\Delta = \frac{F_1 l}{EA}$

$F = F_1 + F_2$

$\Delta_1 = \Delta_2$

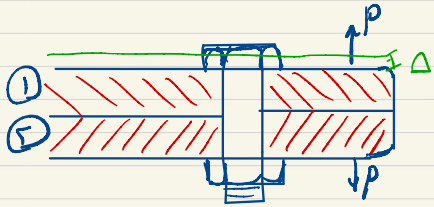

$P = P_b + P_m$

$\Delta = \Delta_b = \Delta_m$

$$K = \frac{f}{\Delta} \quad \text{و} \quad \Delta = \frac{f l}{EA} \Longrightarrow K_b = \frac{E_b A_b}{l_b}$$

$$\begin{cases} P = P_b + P_m \\ \Delta_b = \Delta_m \rightarrow \frac{P_b}{K_b} = \frac{P_m}{K_m} \end{cases} \longrightarrow \begin{cases} P_b = \frac{K_b}{K_m + K_b} P \\ P_m = \frac{K_m}{K_m + K_b} P \end{cases}$$

بخشی از نیرو که روی پیچ می‌افتد

عضو افتد

f_i : نیروی پیش بار که با سفت کردن پیچ بوجود می آید.

$$\begin{cases} F_b = \dfrac{k_b}{k_m + k_b} P + f_i \\ F_m = \dfrac{k_m}{k_m + k_b} P - f_i \end{cases}$$

توجه شود که باید همواره در عضو نیروی منفی وجود داشته باشد زیرا در غیر این صورت باعث جدائی عضوی شود.

$$F_m \leq 0 \longrightarrow \frac{k_m}{k_m + k_b} P \leq f_i$$

یعنی حداکثر f_i (نیروی پیش بار) از رابطه فوق بدست می آید.

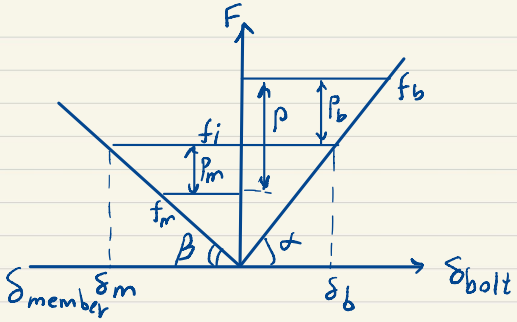

$$tg\alpha = K_b \quad , \quad tg\beta = K_m$$

ضریب فنریت (الاستیسیته) قطعه:

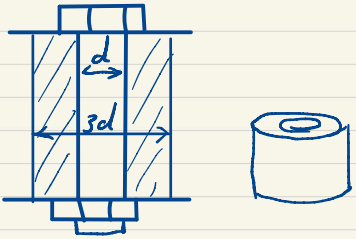

حل مدرسی:

$$K_m = \frac{f}{\Delta} = \frac{\sigma . A}{\varepsilon . \ell} = \frac{E . A}{\ell}$$

$$A = \frac{\pi}{4}\left((3d)^2 - d^2\right)$$

$$K_m = \frac{2\pi d^2 E}{\ell}$$

برای محاسبات تقریبی مناسب است

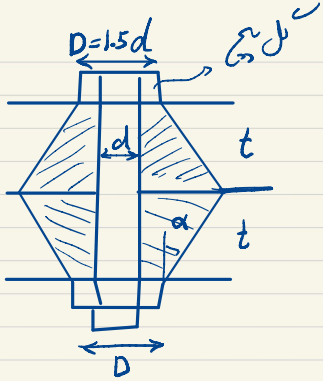

گل میخ

$\alpha = 45^\circ$

حل جدید:

بیم محدود
$\alpha = 45^\circ$

$$k_m = \frac{\pi d E}{\ln\left[\frac{(2t+D-d)(D+d)}{(2t+D+d)(D-d)}\right]}$$

اگر $D = 1.5d$

$$k_m = \frac{\pi d E}{\ln\left[5\left(\frac{2t+0.5d}{2t+2.5d}\right)\right]}$$

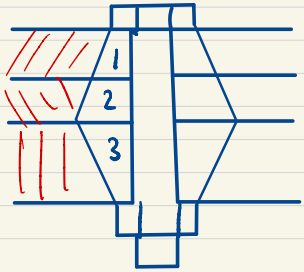

k_{m1} , k_{m2} , k_{m3}

$$\frac{1}{k} = \frac{1}{k_{m1}} + \frac{1}{k_{m2}} + \frac{1}{k_{m3}}$$

فنرهاسری هستند.

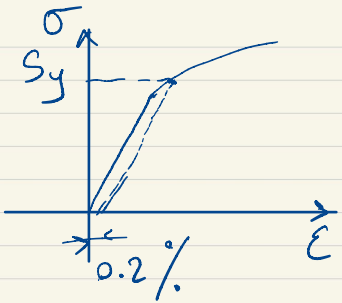

S_p (Proof Strength) :

برای فولادها $S_p \simeq (0.9 \sim 0.95) S_y$

S_p استحکام ماده‌ای است به گونه‌ای که هیچگونه تنش پلاستیک در هیچ بوجود نیاید.

$S_p = 0.9 S_y$

نکته : جنس مهره‌ها را نرم‌تر از پیچ در نظر می‌گیرند تا در صورت خرابی، مقطع ارزانتر (مهره) دچار صدمه شود.

نکته: جنس پیچ‌ها را از طریق شماره‌ای کدبندی می‌کنند:

a.b $\Rightarrow$ $a \times 100 = S_u$ mpa , $a \times b \times 10 = S_y$ mpa

ساختمانی — صنعتی

4.6 4.8 5.8 6.8 8.8 9.8 10.9 11.9 12.9 :grad

تهیه به روش نورد سرد

تهیه به روش نورد گرم (استحکام بالاتر، شکننده‌تر، عملیات حرارتی شده اند، گالوانیزه)

طراحی پیچ‌ها:

$$\begin{cases} F_b = \dfrac{k_b}{k_m + k_b} P + f_i = CP + f_i \\ f_m = \dfrac{k_m}{k_m + k_b} P - f_i = (1-C)P - f_i \end{cases}$$

در رجه جدایی $f_m = 0 \longrightarrow (1-C)P \cdot fs = f_i$ ✓

$F_b = CP \cdot fs + (1-C)P \cdot fs \rightsquigarrow \boxed{F_b = P \cdot fs}$ ✓ (1)

$$F_b = S_p \cdot A_t \qquad (II)$$

(I), (II) $\Rightarrow$ $$A_t = \frac{P \cdot fs}{S_p} \rightsquigarrow \boxed{A_t = \frac{P \cdot fs}{n \cdot S_p}}$$

n: تعداد پیچ‌ها

نکته: مقاطع پیچ‌ها تقریبا برابر ضخامت ورق‌های اتصال شده می‌باشد (کمترین ضخامت)

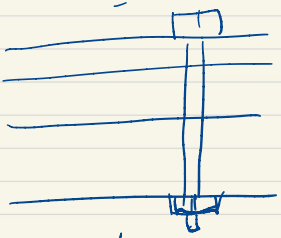

نکته: در آرایش ورق‌ها (مثلاً فلنج‌ها) فاصله مرکز تا مرکز پیچ‌ها باید بین $3d$ تا $15d$ باشد.

Table 8–1

Diameters and Areas of Coarse-Pitch and Fine-Pitch Metric Threads.*

Nominal Major Diameter d mm	Coarse-Pitch Series Pitch p mm	Tensile-Stress Area A_t mm^2	Minor-Diameter Area A_r mm^2	Fine-Pitch Series Pitch p mm	Tensile-Stress Area A_t mm^2	Minor-Diameter Area A_r mm^2
1.6	0.35	1.27	1.07			
2	0.40	2.07	1.79			
2.5	0.45	3.39	2.98			
3	0.5	5.03	4.47			
3.5	0.6	6.78	6.00			
4	0.7	8.78	7.75			
5	0.8	14.2	12.7			
6	1	20.1	17.9			
8	1.25	36.6	32.8	1	39.2	36.0
10	1.5	58.0	52.3	1.25	61.2	56.3
12	1.75	84.3	76.3	1.25	92.1	86.0
14	2	115	104	1.5	125	116
16	2	157	144	1.5	167	157
20	2.5	245	225	1.5	272	259
24	3	353	324	2	384	365
30	3.5	561	519	2	621	596
36	4	817	759	2	915	884
42	4.5	1120	1050	2	1260	1230
48	5	1470	1380	2	1670	1630
56	5.5	2030	1910	2	2300	2250
64	6	2680	2520	2	3030	2980
72	6	3460	3280	2	3860	3800
80	6	4340	4140	1.5	4850	4800
90	6	5590	5360	2	6100	6020
100	6	6990	6740	2	7560	7470
110				2	9180	9080

Table 8–11

Metric Mechanical-Property Classes for Steel Bolts, Screws, and Studs*

Property Class	Size Range, Inclusive	Minimum Proof Strength,† MPa	Minimum Tensile Strength,† MPa	Minimum Yield Strength,† MPa	Material	Head Marking
4.6	M5–M36	225	400	240	Low or medium carbon	
4.8	M1.6–M16	310	420	340	Low or medium carbon	
5.8	M5–M24	380	520	420	Low or medium carbon	
8.8	M16–M36	600	830	660	Medium carbon, Q&T	
9.8	M1.6–M16	650	900	720	Medium carbon, Q&T	
10.9	M5–M36	830	1040	940	Low-carbon martensite, Q&T	
12.9	M1.6–M36	970	1220	1100	Alloy, Q&T	

*The thread length for bolts and cap screws is

$$L_T = \begin{cases} 2d + 6 & l \le 125 \\ 2d + 12 & 125 < l \le 200 \\ 2d + 25 & l > 200 \end{cases}$$

where L is the bolt length. The thread length for structural bolts is slightly shorter than given above.

†Minimum strengths are strength exceeded by 99 percent of fasteners.

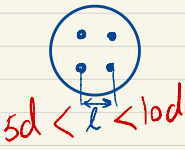

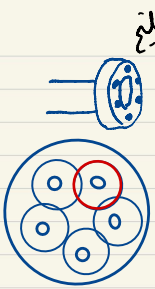

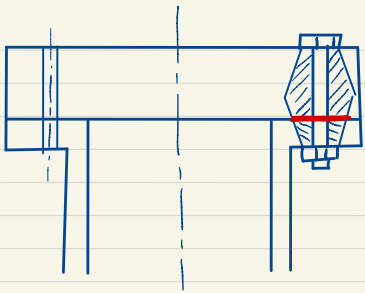

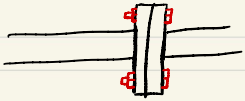

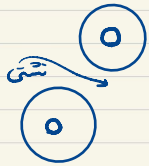

واشر:

واشرها قطعاتی هستند که بین دو عضو قرار می گیرند و در آب بندی آنها کمک می کنند.

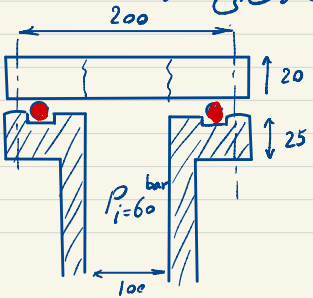

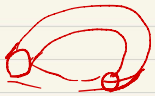

- واشر تخت
- واشر o-ring

P_g : مینیم فشار لازم برای آب بند شدن واشر

$$f_i = (1-C)\,P.fs + A_g P_g$$

A_g : مساحت سوراخ واشر (کاتالوگ)

توجه:

میزان ترک لازم (مجاز) برای سفت کردن پیچ ها:

$$T = \frac{f_i d_m}{2}\left[\frac{l + \pi \mu_b d_m / \sin\alpha}{\pi d_m - \mu_b l / \sin\alpha} + \frac{\mu_c d_c}{d_m}\right]$$

برای پیچ های استاندارد $d_m \approx d$, $\alpha = 30^\circ$, $\mu_c \approx 0.15$, $\mu_b \approx 0.2$

$$T \approx 0.2\, f_i\, d_0 \qquad \text{(تقریبی)}$$